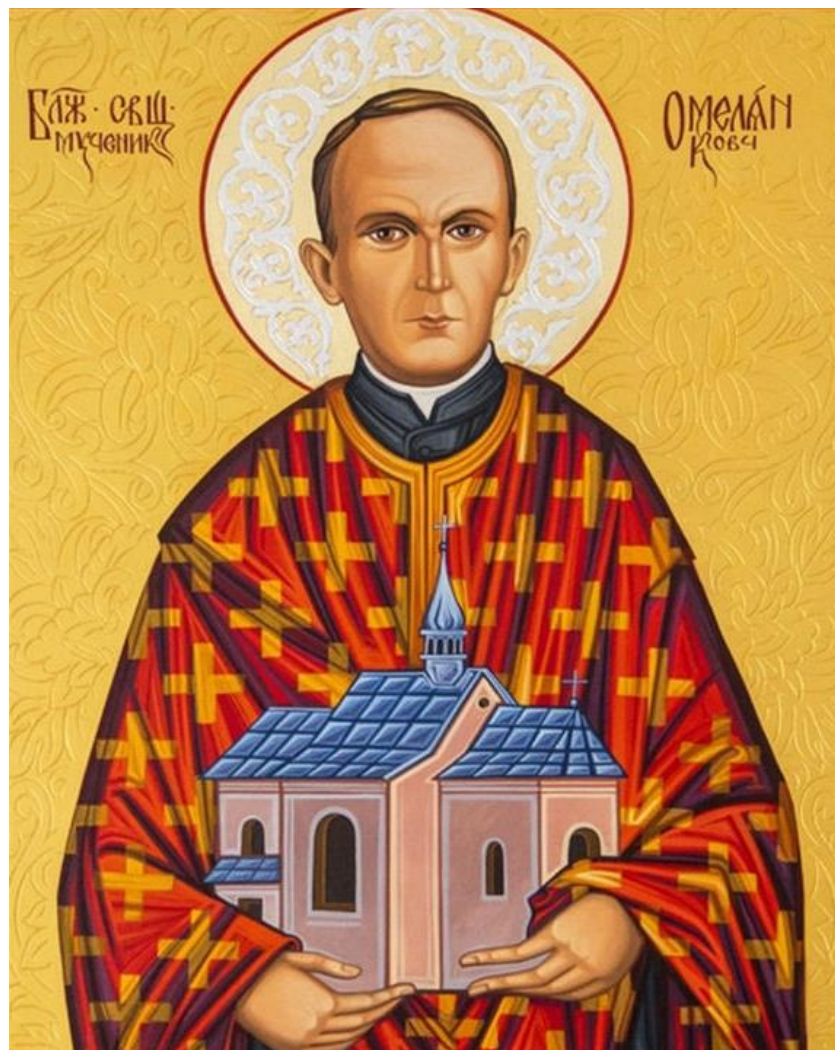

Дидактичний матеріал виховних годин та уроків
для закладів освіти, катехитичних шкіл (учні 6-8 років)

**«Людяність в нелюдських часах»
про життєвий подвиг
блаженного священномученика Омеляна Ковча**

Тема: «Людяність в нелюдських часах» про життєвий подвиг блаженного свщм. Омеляна Ковча.

Клас: молодша школа

Вік: 6-8 років

Потрібні матеріали:

Комп'ютер, проектор, колонки, роздруковані додатки для кожного учня, завантажені відео матеріали, фотографії, зображення Омеляна Ковча, велика ікона для представлення всьому класу, малі зображення для кожного учня та ікони, фотографії зображення інших святих, відомих осіб для вправи, матеріали для аплікації (пластилін кольоровий папір, клей, ножиці, фарби).

Результати засвоєного матеріалу (через заключну бесіду)

Знати:

- блаженний Омелян Ковч турбувався про інших людей під час війни (історія про парафіяльну соціальну допомогу та перебування в концтаборі Майданек);
- навіть у важких ситуаціях можна поводитися добре, наслідуючи Ісуса Христа та тих, хто до Нього уподібнювався (випадок про вибір о. Омеляна залишитись у тюрмі, інші приклади вибору людського благородства на захист слабших, обездолених, а також навколишнього середовища і тварин).

Вміти:

- називати свої почуття та емоції (за допомогою карток емоцій, додаток 1);
- вибрати доцільну поведінку у складній ситуації («Коло вибору», додаток 2);
- розрізняти зображення Омеляна Ковча (ікона, портрет, фотографії Омеляна Ковча та інших).

Ставитися:

- з емпатією до інших у їхніх труднощах (слухати серцем іншу особу, без оцінки й осуду, дати змогу співрозмовнику виразити себе і відчувти, що його зрозуміли);
- з бажанням вибирати добродієсну поведінку у складних ситуаціях («Коло вибору»);

- бути готовим розповідати іншим про подвиг Омеляна Ковча (опитування кому що запам'яталося).

Відчувати:

- вдячність за подвиг священномученика Омеляна Ковча (підготувати аплікацію про о. Омеляна Ковча з матеріалів: пластилін кольоровий папір, клей, ножиці, фарби);

- бажання допомагати іншим дітям і дорослим (бесіда про можливості допомогти іншим);

- повагу та пошану до інших людей особливо до тих, хто потребує допомоги (бесіда про тих, кому вони можуть допомагати).

План проведення заходу

Вступ- введення в тему

Історія життя і смерті свщм. Омеляна Ковча є особливим прикладом людяності, вміння любити і служити утвердженню добра і поваги до гідності людини як образу Божого. Отець Омелян допомагав бідним і нужденним, коли служив священником, був прикладом благородства і людяності, щоб бути справжнім послідовником Ісуса Христа.

Він став прикладом смирення, реалістичності та жертвності в умовах перебування в концтабірному ув'язненні. Омелян Ковч віддав перевагу тому, щоб служити і підтримувати в'язнів і померти разом з ними. Хоча він міг бути звільненим і вийти на свободу, якої для нього добились представники Церкви.

Основна частина (знати, вміти, ставлення)

Історія про Омеляна Ковча (15 хв):

Розповідаємо історію про парафіяльну соціальну допомогу. Показуємо короткий фільм про життя о. Омеляна Ковча: (див. <https://www.youtube.com/watch?v=28fw7qIDfIM> початок відео з 00:40 с. (6 хв). Робимо наголос на тому, що блаженний Омелян Ковч турбувався про інших людей під час війни та думав не тільки про себе, а й інших. Він був вірний Христові та

жив християнськими моральними цінностями: любов'ю до Бога і ближнього, допомогою потребуючим, в яких бачив Божий образ, Божих дітей.

Пояснюємо про те, що навіть у важких ситуаціях треба поводитися добре, наслідуючи приклад Христа та тих, які уподібнюються до Нього. Прикладом цього є вибір о. Омеляна залишитись у тюрмі і бути поруч з потребуючими та акцентуємо увагу на життя інших людей, які також стали на захист потребуючих (Мати Тереза, Магатма Ганді, Андрей Шептицький). У всіх цих прикладах є спільний вибір – стати на захист слабших. Допомога також може стосуватись не лише людей, але й особливої уваги потребує збереження навколишнього середовища, захист тварин та ін.

Вибір поведінки та управління емоціями (15 хв)

Важливо навчити дітей розуміти, що здатність повестись героїчно у складних ситуаціях виробляється через уміння добре поводитись у життєвих випробуваннях чи спокусах кожного дня. Для цього важливо дотримуватись моральних принципів, а також вміти розпізнавати та називати свої почуття та емоції, щоб керувати своїми вчинками, а не діяти спонтанно. Також варто вміти аналізувати, що від нас вимагають життєві події, потреби інших людей, щоб творити середовище любові до Бога і ближніх і цим служити утвердженню добра.

Роздаємо дітям заздалегідь підготовлені картки, що зображають емоційні стани та просимо дітей підібрати відповідну піктограму до названої емоції або назвати, яку емоцію зображає кожна картка (додаток 1).

Розповідаємо дітям, що іноді, коли ми відчуваємо злість або сум, у нас є вибір, як поводитися, для цього ознайомимось з картою роздаткового матеріалу “Коло вибору” (додаток 2).

Вчимо дітей розумінню ставитися з емпатією до інших у їхніх труднощах (слухати серцем іншу особу, без оцінки та осуду, дати змогу співрозмовнику виразити себе і відчути, що його зрозуміли). Донести до розуміння дітей, що ми можемо вибирати нашу поведінку на основі віри в Христа та бажання його наслідувати у любові до ближнього і допомоги йому.

Пояснюємо, що людина може вибирати різну поведінку у складних ситуаціях (додаток 2 “Коло вибору”). Застосовуємо методику “мозковий штурм”, щоб обговорити можливості вибору добродесної поведінки у вирішенні складних ситуацій з урахуванням вибору добра для ближнього.

Спонукаємо до бажання ділитися з іншими розповіддю про хороший благородний приклад людяності Омеляна Ковча. Просимо дітей поділитися, кому вони хочуть розповісти про те, що вони сьогодні дізналися на уроці.

Заохочуємо поділитися з однокласниками своїми почуттями (що вразило, що запам’яталося, що хочеться робити в своєму житті, щоб поширювати людяність серед свого оточення).

Представляємо дітям різні зображення Омеляна Ковча (ікона, портрет, фотографії з його життя) серед інших ікон, портретів, фотографій, зображень для уміння його пізнавати.

Закріплення (відчувати)

Заохочуємо дітей підготувати аплікацію з іконою Омеляна Ковча (на дереві, мішквині, картоні тощо). Матеріал: пластилін кольоровий папір, картон, клей, ножиці, фарби та ін. (10 хв.).

Через бесіду закріплюємо одержані знання про те, як можуть діти допомагати іншим і що є добром для іншого, а що може ображати чи принижувати гідність людини (3 хв.).

Заохочуємо дітей навести приклади тих, кому вони допомагають і можуть допомагати, хто потребує їхньої допомоги, поваги та пошани, як вони можуть дбати про навколишнє середовище і домашніх тварин, а також про птахів та звірів, які живуть у дикій природі (2 хв.).

Завершення зустрічі. Молитва за заступництвом блаженного Омеляна Ковча (додаток 3) з проханням виростати безстрашними у творенні добра (2 хв.).

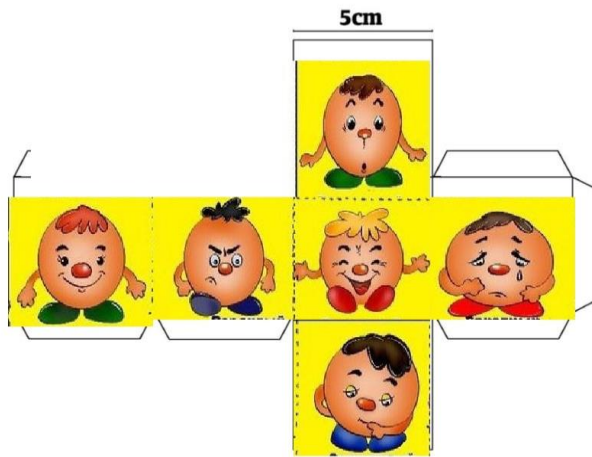

Література та джерела:

1. Фільм «Парох Майданека», джерело:
<https://www.youtube.com/watch?v=8cvoiHJwNTA>.
2. Жаровська О. Священномученик Омелян Ковч / О. Жаровська // Випробувані, як золото в горнилі. – Львів: Колесо, 2013 – С. 69-97.
3. Омелян Ковч. Сайт: <http://kovch.org.ua/ua>.
4. Документальне відео. Отець Омелян Ковч. Екскурс, джерело:
<https://www.youtube.com/watch?v=28fw7qIDfIM>
5. Телекомпанія "Гал-ТБ" м. Львова. СТВ ГОСРГТРК. Наші герої: Омелян Ковч, джерело: <https://www.youtube.com/watch?v=2DSX-qNP76k>
6. Джерела Божої любові. Катехизм для дітей / упоряд. с. Тереса Мончак, СКСА – Львів: 2017 – С. 45-46.
7. Відео. Концтабір смерті Майданек – о. Омелян Ковч. 2017. джерело:
https://www.youtube.com/watch?v=t51lkSD4_vM (з 07.39 секунди)

Додаток 1. Картка з емоціями

Додаток 2. Коло Вибору

Додаток 3. Молитва за заступництвом блаженного Омеляна Ковча

О, преславний священномученку Омеляне, славний світичу Христовий, славний пастирю Майданека, мужній заступнику християн перед Богом, до Тебе припадаємо і молимося: допоможи нам стати причасниками Твоєї любові до Бога і ближнього, якою при житті Твоя свята душа була переповнена. Просвіти світлом Божого навчання наш розум і серце, навчи нас ходити по тій дорозі, по якій Ти йшов достойно, навчи нас Бога і ближнього нашого любити, щоб ми через приклад свого життя могли називатися дітьми Твоїми.

Молися святий священномученику за Церкву і за батьківщину нашу та за всіх, хто Тебе з любов'ю вшановує. Споглянь на всяку душу вірних, які милості та допомоги від Тебе чекають. Будь усім нам у хворобах цілителем, в бідах і нуждах помічником, в скорботах утішителем, в час смерті милосердним покровителем і захисником, а за допомогою Твоїх святих молитов, щоб удостоїлись ми Небесного Царства.

Святий Отче, не відвертайся від нас, що уповаємо на Тебе, але яви нам Твоє могутнє заступництво, щоб ми прославляли дивного у Святих своїх Бога, Отця, і Сина, і Святого Духа, і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Над матеріалами працювали:

д-н Дмитро Кудін, Оксана Сенчук, с. Христофора, СНДМ

Для контакту: edu@ugcc.org.ua